

Validacija upitnika samoprocjene komunikacijskih iskustava laringektomiranih osoba (SECEL:HR)

**Željka Laksar Klarić^{1,2}, Ana Danić Hadžibegović^{3,4,5,6}, Andrijana Včeva^{1,2}, Ljerka Čulav⁷,
Danijela Babler⁸, Kristina Kralik⁹, Ana Bonetti⁴, Anja Benšić¹⁰**

¹Klinika za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata, KBC Osijek, Osijek, Hrvatska, ²Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek Medicinski fakultet Osijek, Osijek, Hrvatska, ³Klinika za bolesti uha, nosa i grla i kirurgiju glave i vrata, KBC Zagreb, Zagreb, Hrvatska, ⁴Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Znanstveno-učilišni kampus Borongaj, Zagreb, Hrvatska, ⁵Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, Osijek, Hrvatska, ⁶Sveučilište u Zagrebu Medicinski fakultet, Zagreb, Hrvatska, ⁷Odjel otorinolaringologije, OB Šibensko-kninske županije, Šibenik, Hrvatska, ⁸Odjel za otorinolaringologiju, OB "Dr. Josip Benčević" Slavonski Brod, Slavonski Brod, Hrvatska, ⁹Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek Medicinski fakultet Osijek, Katedra za medicinsku statistiku i medicinsku informatiku, Osijek, Hrvatska, ¹⁰Sveučilište u Rijeci – studij Logopedija, Rijeka, Hrvatska

zeljka.l.klaric@gmail.com

Cilj rada: Upitnik samoprocjene komunikacijskih iskustava laringektomiranih osoba je upitnik koji je razvijen s ciljem procjene rehabilitacijskih potreba i psihosocijalne adaptacije laringektomiranih osoba. Cilj ovoga istraživanja je prevođenje i validacija upitnika SECEL na hrvatski jezik, te procjena razumljivosti i utvrđivanje psihometrijskih svojstava upitnika (pouzdanost i valjanost). Materijal i metode: Proces validacije odvijao se prema smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije za prevođenje i međukulturalnu prilagodbu mjernog instrumenta. U istraživanju je sudjelovalo 50 ispitanika kojima je učinjena totalna laringektomija i koji su završili onkološko liječenje godinu dana prije uključivanja u studiju. Ispitanici su istoga dana jednokratno ispunili upitnik o procjeni glasovnog oštećenja (VHI), upitnik subjektivne ocjene zdravlja (SF-36) i upitnik Samoprocjene komunikacijskih iskustava laringektomiranih osoba (SECEL:HR) na inicijalnom pregledu, te nakon dva tjedna. Za objektivnu procjenu upotrijebili smo maksimalno vrijeme fonacije (MPT) i dijadohokinezu (DDK) artikulacijskih organa. Rezultati: Upitnik SECEL:HR pokazao je odličnu pouzdanost (Cronbachova alfa iznosi 0,89 za ukupni rezultat), dostatnu psihometrijsku kvalitetu i dobru unutarnju dosljednost. Korelacije između VHI-ja, SF-36 i upitnika SECEL:HR bile su umjerene do jake, te se nije dokazalo značajnih razlika između ispitanika koji upotrebljavaju ezofagealni, traheoezofagealni govor ili onih koji upotrebljavaju elektrolarinks. Zaključak: Hrvatska adaptacija upitnika SECEL pouzdana je i valjana, te se

može upotrebljavati u kliničke svrhe. S pomoću upitnika SECEL:HR moći ćemo procijeniti i pratiti zadovoljstvo komunikacijskih iskustava laringektomiranih osoba neovisno o usvojenom mehanizmu alaringealne fonacije.

Ključne riječi: kvaliteta života, laringektomija, alaringealni govor, rehabilitacija, samoprocjena